

Keuzedeel mbo

Biologische bedrijfsvoering

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0890

Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Gevalideerd door: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Op: 30-11-2017

1. Algemene informatie

D1: Biologische bedrijfsvoering

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Op regionaal, landelijk en internationaal niveau groeit de aandacht voor biologische landbouw. Er is een toenemende vraag naar biologische producten. Mede daardoor ontwikkelt deze agrarische tak zich snel - zowel wat betreft areaal en aantal bedrijven als wat betreft innovaties op het gebied van processen, producten en bedrijfsvoering. Uit een verkenning onder aangesloten bedrijven, uitgevoerd door Bionext, blijkt dat (startende) ondernemers tekorten in hun kennis en vaardigheden vanuit hun opleiding ervaren. Ook ervaren deze bedrijven tekorten aan specifieke kennis over de biologische landbouw bij medewerkers, stagiaires en 'erfbetreders' die in het groene onderwijs worden opgeleid.

Biologische landbouw stelt op onderdelen zwaardere eisen aan kennis en vaardigheden van de ondernemer of zelfstandig werkende. Biologische bedrijfsvoering betekent sturen op de samenhang tussen biologische, ecologische en abiotische factoren in de bedrijfsvoering, zonder dat kan worden teruggevallen op niet-biologische interventiemogelijkheden. Dat betekent kunnen denken en werken vanuit het bedrijf als systeem, vanuit een goed begrip van de principes van biologische landbouw. Optimale inzet van beschikbare mechanisatie en technologie is een vereiste. Aan de beroepshouding van de werkende worden zware eisen gesteld.

De vier principes van de biologische landbouw (IFOAM-Bionext) vormen het referentiekader: Gezondheid (gezondheid van de mens in relatie tot een gezond ecosysteem met een gezonde bodem, gewassen en dieren), Ecologie (sturen op het bedrijf als levend ecosysteem met natuurlijke kringlopen, aangepast aan plaatselijke omstandigheden), Eerlijkheid (billijkheid, respect, rechtvaardigheid en rentmeesterschap, waaronder respect voor de eigen waarde van de landbouwhuisdieren) en Zorg (voorzorg-beginsel, vermijden van risico's voor het complexe ecosysteem).

Relevantie van het keuzedeel

Het keuzedeel biedt beroepsbeoefenaars dan wel mensen die in deze sector willen gaan werken de mogelijkheid in te spelen op de groeiende beroepskansen binnen de biologisch landbouw. Het keuzedeel biedt de beginnend beroepsbeoefenaar die geïnteresseerd is in de biologische landbouw de mogelijkheid deze belangstelling uit te bouwen richting beroepskansen en verdere professionele ontwikkeling in de biologische sector.

Beschrijving van het keuzedeel

Werken op een biologisch landbouwbedrijf vereist kennis over en vaardigheden met bedrijfsprocessen en bedrijfsvoering volgens de richtlijnen voor de biologische landbouw. De invalshoek is daarbij integratief: de beginnend beroepsbeoefenaar moet het biologisch bedrijf als samenhangend geheel kunnen begrijpen en aansturen, vanuit het ecologische principe waarop de biologische landbouw is gebaseerd. Het bedrijfsmodel volgens biologische principes is daarom een centraal thema.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Werken volgens biologische principes

Complexiteit

Het werken volgens de principes van de biologische landbouw vereist een continue alertheid, omdat de conditie van levend materiaal beïnvloed wordt door vele factoren en omstandigheden. De biologische landbouw werkt niet vanuit (chemische) interventies op deze conditie maar stuurt deze door optimale beheersing van de samenhangende factoren binnen een ecologisch model. Deze beheersing wordt gerealiseerd met agrarische standaardwerkzaamheden. Een deel van deze beroepshandelingen is binnen de biologische bedrijfsvoering meer complex of stelt zwaardere eisen, waarvoor specifieke achtergrondkennis nodig is, en de vaardigheden nodig om deze in het bedrijfssysteem te integreren.

De beginnend beroepsbeoefenaar speelt in op veranderende omstandigheden en eisen die gesteld worden aan biologische producten. Hij kan zowel uitvoerend werken aan of sturen op de productie als op bedrijfsniveau bezig zijn met beleidsondersteunende werkzaamheden.

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft brede kennis en vaardigheden nodig van de producten, gewassen en/of landbouwhuisdieren waarmee hij werkt en de omgang volgens biologische principes met deze producten, gewassen en/of landbouwhuisdieren. Ook voor de noodzakelijke werkzaamheden, technische installaties en machines en de beïnvloeding van omgevingsfactoren binnen een ecologisch model, heeft hij brede kennis en vaardigheden nodig.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een uitvoerende, soms coördinerende, aansturende en adviserende rol bij het werken volgens biologische principes. Hij voert zelfstandig de diverse taken uit. Hij is daarbij verantwoordelijk voor de veiligheid en het werk van zichzelf en soms een team en (mede) verantwoordelijk voor de organisatie en de voortgang van de werkzaamheden.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Heeft brede kennis van de principes van biologische landbouw, ook vanuit historisch perspectief.
- Heeft brede kennis van de te onderscheiden richtingen binnen de biologische landbouw
- Heeft brede kennis van de regelgeving betreffende biologische landbouw en ketenpartijen
- Heeft brede kennis van de eisen van certificatie binnen de biologische landbouw en het biologisch keurmerk
- Heeft brede kennis van het ecologisch principe onder de biologische bedrijfsvoering
- Heeft brede kennis van mogelijke bedrijfsmodellen volgens het ecologisch principe
- Heeft brede kennis van specifieke onderdelen van het bedrijfsmodel waaraan in de biologische landbouw andere of zwaardere eisen worden gesteld dan in de gangbare landbouw
- Heeft kennis van de opbouw van de biologische keten en het werken op de (regionale) biologische markt
- Heeft brede kennis van beroepshandelingen en bedrijfsprocessen die in bedrijfstakken binnen de biologische landbouw van toepassing zijn
- Heeft brede kennis van (teelt)technische handelingen waaraan in de bedrijfsvoering extra eisen worden gesteld

- Kan werkzaamheden verrichten volgens biologische principes
- Kan ecologische principes toepassen in het beheer van de bodem, in teelthandelingen en/of het werken met landbouwhuisdieren en de verdere inrichting van de bedrijfsprocessen
- Kan de keuzes aangaande bedrijfsvoering op het gebied van natuur, productie, dierenwelzijn en duurzaamheid verantwoorden
- Kan marktontwikkelingen signaleren en vertalen naar het eigen bedrijf
- Kan zelfstandig werken aan de verdere ontwikkeling van het bedrijf
- Kan gebruik maken van de groene kennisinfrastructuur
- Kan maatregelen nemen met het oog op een ecologisch en economisch optimaal functionerend bedrijfssysteem
- Kan kansen benutten die de omgeving van het bedrijf biedt zonder afbreuk te doen aan de ecologische principes
- Kan handelen volgens de vier principes van biologische landbouw: gezondheid, ecologie, (voor)zorg en eerlijkheid.